

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยต่อการได้รับความช่วยเหลือด้านพืช ปี 2549 จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้นำเสนอในประเด็นสำคัญจำแนกออกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยต่อการได้รับความช่วยเหลือด้านพืช ปี 2549 จังหวัดปทุมธานี

- (1) ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ
- (2) สภาพการเพาะปลูกพืชและความเสียหายด้านพืชเนื่องจากอุทกภัยปี 2549
- (3) สภาพการได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยด้านพืช ปี 2549
- (4) ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยต่อการได้รับความช่วยเหลือด้านพืช ปี 2549 จังหวัด
- (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะ

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร ได้แก่ เกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือเป็นเงินสดในจังหวัดปทุมธานี ปี 2549 จำนวน 7 อำเภอ ประชากรทั้งสิ้น 3,607 ราย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.33 ของประชากรทั้งหมด ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling)

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร สภาพการเพาะปลูกพืชและความเสียหายจากอุทกภัย สภาพการได้รับ

ความช่วยเหลือด้านพืชจากทางราชการ ระดับความพึงพอใจ ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยต่อการได้รับความช่วยเหลือด้านพืช ปี 2549 จังหวัดปทุมธานี

1.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.)

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย

เกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยต่อการได้รับความช่วยเหลือด้านพืช ปี 2549 จังหวัดปทุมธานี เกษตรกรมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 51.33 ปี เกษตรกรส่วนมากจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนมากเป็นสมาชิกกลุ่ม โดยเกษตรกรมากกว่าครึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ส่วนมากไม่เป็นผู้นำ เกษตรกรประมาณสองในสามมีอาชีพหลักทำนา มีจำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือนเฉลี่ย 4.79 คน จำนวนแรงงานเกษตรทั้งหมดในครัวเรือน เฉลี่ย 2.17 คน ขนาดพื้นที่นาที่ถือครองเฉลี่ย 50.81 ไร่ ขนาดพื้นที่ทำไร่ถือครองเฉลี่ย 22.2 ไร่ ขนาดพื้นที่ทำสวนถือครองเฉลี่ย 13.25 ไร่ ขนาดพื้นที่ประมงถือครองเฉลี่ย 14.33 ไร่ เกษตรกรมากกว่าครึ่งหนึ่งมีลักษณะการถือครองเป็นเช่าผู้อื่น รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 83,959.17 บาท รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 25,591.67 บาท และรายได้ทั้งหมดในครัวเรือนเฉลี่ย 109,550.80 บาท เกษตรกรมีหนี้สินเฉลี่ย 118,116.67 บาท เกษตรกรครึ่งหนึ่งแหล่งเงินทุนมาจากสหกรณ์การเกษตร และเกษตรกรเกือบทั้งหมดได้รับความรู้และข่าวสารการเกิดอุทกภัย โดยเกษตรกรส่วนมากได้รับข่าวสารจากผู้นำท้องถิ่น

1.3.2 สภาพการเพาะปลูกพืชและความเสียหายจากอุทกภัยของเกษตรกร

เกษตรกรที่ทำนามีพื้นที่ปลูกข้าว เฉลี่ยรายละ 52.78 ไร่ ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ย 80,383.49 บาท พื้นที่ปลูกพืชไร่เฉลี่ย 17.78 ไร่ ต้นทุนการผลิตพืชไร่เฉลี่ย 181,222.2 บาท มีพื้นที่ปลูกพืชผักเฉลี่ย 13.47 ไร่ เสียต้นทุนการผลิตพืชผักเฉลี่ย 53,716.47 บาท มีพื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นเฉลี่ย 9.13 ไร่ เสียต้นทุนการผลิตไม้ผลไม้ยืนต้นเฉลี่ย 20,700 บาท เกษตรกรมีพื้นที่ข้าวเสียหายจริงและได้รับผลกระทบเฉลี่ย 45.16 ไร่ พื้นที่พืชไร่เสียหายจริงและได้รับผลกระทบเฉลี่ย 17.78 ไร่ พื้นที่พืชผักเสียหายจริงและได้รับผลกระทบเฉลี่ย 5.80 ไร่ เกษตรกรมีพื้นที่ไม้ผลไม้ยืนต้นเสียหายจริงและได้รับผลกระทบ เฉลี่ย 9.36 ไร่ เกษตรกรประมาณหนึ่งในสามไม่ได้ปลูกข้าว โดยมีมูลค่าผลผลิตข้าวที่คาดว่าจะได้รับเฉลี่ย 420,472.40 บาท มูลค่าผลผลิตข้าวที่ได้รับจริงเฉลี่ย 78,000 บาท มูลค่าผลผลิตพืชไร่ที่คาดว่าจะได้รับเฉลี่ย 278,000 บาท มูลค่าผลผลิตพืชผักที่คาดว่าจะได้รับเฉลี่ย

164,666.70 บาท มูลค่าผลผลิตพืชผักที่ได้รับจริงเฉลี่ย 15,000 บาท มูลค่าผลผลิตไม้ผลไม้ยืนต้นที่คาดว่าจะได้รับเฉลี่ย 36,240 บาท และมูลค่าผลผลิตไม้ผลไม้ยืนต้นที่ได้รับจริงเฉลี่ย 38,000 บาท

1.3.3 สภาพการได้รับความช่วยเหลือด้านพืชจากทางราชการ เกษตรกรได้รับการช่วยเหลือหลังเกิดอุทกภัยเฉลี่ย 2.52 เดือน พื้นที่ข้าวได้รับการช่วยเหลือเฉลี่ย 46.54 ไร่ เกษตรกรได้รับการช่วยเหลือด้านข้าวเป็นเงินสดเฉลี่ย 19,258 บาท พื้นที่พืชไร่ได้รับการช่วยเหลือเฉลี่ย 14.78 ไร่ ได้รับการช่วยเหลือเป็นเงินด้านพืชไร่เฉลี่ย 10,293.33 บาท พื้นที่พืชสวนที่ได้รับการช่วยเหลือเฉลี่ย 10.56 ไร่ ได้รับการช่วยเหลือพืชสวนเป็นเงินเฉลี่ย 9,875.56 บาท เกษตรกรประมาณหนึ่งในสามสถานที่รับเอกสารสำคัญรับเงิน (กษ 04) คือ ที่ทำการกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน และที่ว่าการอำเภอ ส่วนมากสถานที่รับเงินช่วยเหลือ คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มากกว่าครึ่งเสียค่าใช้จ่ายเป็นค่าพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง เกษตรกรเกือบครึ่งไม่เสียค่าใช้จ่าย เกษตรกรทุกรายวิธีการรับเงินค่าช่วยเหลือคือ โอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร และเกษตรกรส่วนมากนำเงินไปซื้อปัจจัยการผลิต

1.3.4 ความพึงพอใจต่อการได้รับความช่วยเหลือด้านพืช ปี 2549

1) **เกณฑ์การให้ความช่วยเหลือ และการได้รับความช่วยเหลือจริง** โดยภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า

(1) อัตราการช่วยเหลือเป็นเงินสดกรณีพื้นที่เสียหาย โดยภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมากทุกประเด็น โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ กรณีพื้นที่พืชสวนและอื่น ๆ พืชไร่ และข้าว ตามลำดับ

(2) กรณีได้รับผลกระทบทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโต โดยภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับปานกลางทุกประเด็น คือ ข้าว พืชไร่ และ พืชสวนและอื่น ๆ ตามลำดับ

(3) กรณีต้องขนย้ายปัจจัยการผลิตที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ โดยภาพรวม เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก

(4) กรณีเกิดการแพร่ระบาดของศัตรูพืช โดยภาพรวม เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก

2) **การบริหารจัดการของเจ้าหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือและการได้รับความช่วยเหลือจริง** โดยภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจ ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า

(1) เจ้าหน้าที่มีการสำรวจความเสียหายอย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์ ภายใน 15 วัน โดยภาพรวม เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก

(2) สถานที่ปิดประกาศการให้ความช่วยเหลือ โดยภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับน้อยใน 1 ประเด็น คือ ที่ทำการกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน และเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ สำนักงานเกษตรอำเภอ ที่ว่าการอำเภอ และองค์การบริหารส่วนตำบล

(3) การจ่ายเงินให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน โดยภาพรวม เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก

(4) คิดประกาศรายชื่อผู้ประสบอุทกภัยไว้เป็นระยะเวลา 3 วัน โดยภาพรวม เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก

(5) ความพึงพอใจต่อสถานที่จ่าย กษ 04 โดยภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณารายละเอียด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน สำนักงานเกษตรอำเภอ และองค์การบริหารส่วนตำบลตามลำดับ

(6) ความพึงพอใจต่อสถานที่มารับเงิน เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด คือ สำนักงานเกษตรอำเภอ

7) ความสะดวกรวดเร็วในการได้รับเงินช่วยเหลือ โดยภาพรวม เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

8) จำนวนเงินช่วยเหลือที่ได้รับ โดยภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

9) การอำนวยความสะดวกของการให้ความช่วยเหลือ โดยภาพรวม เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

10) การให้ความรู้ของภาครัฐเพื่อป้องกัน/ลดความเสียหายจากการประสบอุทกภัย โดยภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก

1.3.5 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

1) ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย โดยภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรคในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า เกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรคในระดับน้อย ใน 16 ประเด็น คือ อัตราการช่วยเหลือเป็นเงินสดไม่เหมาะสม การสำรวจความเสียหายโดยเจ้าหน้าที่มีความล่าช้า การได้รับ

แจ้งเตือนการเกิดอุทกภัยเกษตรกรขาดความรู้ในการผลิตพืชเสี่ยงภัย การได้รับแจ้งเตือนการเกิดอุทกภัยล่วงหน้า สิ่งที่ต้องการความช่วยเหลือ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ สถานที่ปิดประกาศ การให้ความช่วยเหลือไม่เหมาะสม วิธีการให้ความช่วยเหลือ มีรายชื่อเกษตรกรตกหล่น การมอบฉันทะของผู้แทนรับเงินช่วยเหลือมีความยุ่งยาก การให้เกษตรกรลงชื่อในแบบยื่นความจำนงมีความล่าช้า สถานที่ติดประกาศรายชื่อไม่มีความเหมาะสม การนัดหมายให้รับเงินไม่ชัดเจน ระยะเวลาติดประกาศรายชื่อผู้ประสบอุทกภัยเป็นเวลา 3 วัน ไม่เหมาะสม ขั้นตอนการรับแบบ กษ 04 ยุ่งยากเกินไป และ สถานที่รับ กษ 04 อยู่ไกล จำนวนเท่ากัน และเกษตรกรมีระดับปัญหาอุปสรรคในระดับน้อยที่สุด ใน 3 ประเด็น คือ การจ่ายเงินให้ความช่วยเหลือล่าช้า สถานที่รับเงินค่าชดเชยไม่เหมาะสม และ ขั้นตอนการรับเงินมีความยุ่งยาก

2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย พบว่า เกษตรกรเกินกว่าสามในห้าให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการปรับวิธีการให้การช่วยเหลือให้รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม และควรพิจารณาเกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือให้เป็นปัจจุบันและเหมาะสมกับสถานการณ์ความเป็นจริง รองลงมาเกษตรกรสามในห้าเสนอว่า ควรปรับลดขั้นตอนในการให้ความช่วยเหลือให้รวดเร็วขึ้น เกษตรกรเกือบสามในห้าเสนอว่า ควรให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการพิจารณาเกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือ และเกษตรกรเกือบสองในห้าเสนอว่า เจ้าหน้าที่ควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเตือนภัยธรรมชาติแก่เกษตรกร และควรเปิดโอกาสให้เกษตรกรเป็นคณะกรรมการในการสำรวจความเสียหาย ตามลำดับ

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยต่อการได้รับความช่วยเหลือด้านพืช ปี 2549 จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่งมีลักษณะการถือครองเป็นเช่าผู้อื่น ส่วนมากมีอาชีพหลักทำนา โดยมีขนาดพื้นที่ทำนาที่ถือครอง เฉลี่ย 50.81 ไร่ มีขนาดพื้นที่ทำไร่ถือครอง เฉลี่ย 22.2 ไร่ ขนาดพื้นที่ประมงถือครองเฉลี่ย 14.33 ไร่ และขนาดพื้นที่ทำสวนถือครองเฉลี่ย 13.25 ไร่ จะเห็นได้ว่า เกษตรกรส่วนมากต้องเช่าพื้นที่ในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวตนเองเมื่อประสบอุทกภัยทำให้ผลผลิตเสียหาย โดยเฉพาะพื้นที่ทำนาส่งผลให้ไม่มีรายได้สำหรับเลี้ยงครอบครัว

2.2 สภาพการเพาะปลูกพืชและความเสียหายจากอุทกภัยของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนมากไม่มีพื้นที่ปลูกข้าว พืชผัก พืชไร่ และพื้นที่ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นเป็นของตนเอง

ต้องเช่าผู้อื่น ส่งผลให้ต้องเสียต้นทุนในการผลิตพืชแต่ละชนิด เช่น ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ย 81,772.88 บาท ต้นทุนการผลิตพืชไร่เฉลี่ย 181,222.2 บาท ต้นทุนการผลิตพืชผักเฉลี่ย 53,716.47 บาท ต้นทุนการผลิตไม้ผลไม้อื่นต้นเฉลี่ย 20,700 บาท ซึ่งพบว่า ต้นทุนการผลิตพืชไร่เฉลี่ยสูงกว่าพืชประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้พืชไร่ที่เกษตรกรปลูกส่วนใหญ่ได้แก่ ไร่อ้อย ซึ่งมีต้นทุนการผลิตค่อนข้างสูงเมื่อได้รับผลกระทบจากอุทกภัยส่งผลให้เกษตรกรไม่ได้รับผลผลิต ทำให้เป็นการเพิ่มหนี้สินในการผลิตแก่เกษตรกร

2.3 สภาพการได้รับความช่วยเหลือด้านพืชจากทางราชการ พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่งหนึ่งระยะเวลาหลังเกิดอุทกภัยที่ได้รับการช่วยเหลือ 2 เดือน ซึ่งเมื่อพิจารณาระยะเวลาดังกล่าวแล้ว เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานค่อนข้างล่าช้าและนานเกินไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื่องด้วยระเบียบและขั้นตอน วิธีการปฏิบัติในการให้ความช่วยเหลือค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อน และมีหลายขั้นตอนในการสำรวจความเสียหายและพิจารณาให้ความช่วยเหลือในแต่ละรายส่งผลให้การดำเนินงานให้การช่วยเหลือใช้เวลานานกว่าจะทั่วถึง

2.4 ความพึงพอใจต่อการได้รับความช่วยเหลือด้านพืช ปี 2549 พบว่า เกษตรกรให้ความช่วยเหลือเกษตรกรมีความพึงพอใจโดยภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือในระดับมากเกือบทุกประเด็น โดยเฉพาะในเรื่อง อัตราการช่วยเหลือเป็นเงินสด กรณีพื้นที่เสียหาย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิเศษฐ์ มีธรรม (2548: 28-57) เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือ กรณีพื้นที่พืชสวนและอื่น ๆ (786 บาท/ไร่) พืชไร่ (579 บาท/ไร่) และข้าว (414 บาท/ไร่) และมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในเรื่องความสะดวกรวดเร็วในการได้รับเงินช่วยเหลือ และจำนวนเงินช่วยเหลือที่ได้รับ เนื่องจากเกษตรกรได้รับผลกระทบดังกล่าว เมื่อมีหน่วยงานภาครัฐให้การช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเกษตรกรย่อมมีความพึงพอใจต่อการให้ความช่วยเหลือดังกล่าว ซึ่งเกษตรกร โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการที่ภาครัฐให้ความช่วยเหลือในอัตราดังกล่าว ย่อมดีกว่าไม่ได้รับการช่วยเหลือใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จุฬาลักษณ์ มณีจันทร์ (2547: 35 - 40) ที่ระบุว่า ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการช่วยเหลือเป็นเงินสดในภาพรวมพบว่า เกษตรกรเห็นด้วยในระดับน้อย

สำหรับความพึงพอใจต่อการได้รับความช่วยเหลือจริง เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการได้รับความช่วยเหลือจริงในระดับมากทุกประเด็น โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ กรณีพื้นที่พืชสวนและอื่น ๆ (786 บาท/ไร่) เสียหายเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก พืชไร่ (579 บาท/ไร่) และข้าว (414 บาท/ไร่) และมีความพึงพอใจต่อการได้รับความช่วยเหลือจริงในระดับมากที่สุดในเรื่อง ความพึงพอใจต่อสถานที่มารับเงิน คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ทั้งนี้เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับการช่วยเหลือรองตามเกณฑ์ที่กำหนด และได้รับการช่วยเหลือจริงตามที่

ได้มีการสำรวจความเสียหายว่ามีความเสียหายจริง และได้รับการช่วยเหลือตามวงเงินที่กำหนด อีกทั้งเมื่อมีการให้ความช่วยเหลือโดยจ่ายเป็นเงินสด โดยให้เกษตรกรทุกรายมารับเงินที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรทำให้เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก เพราะเมื่อรับเป็นเงินสดเกษตรกรสามารถนำเงินดังกล่าวไปใช้ซื้อปัจจัยการผลิต หรืออื่น ๆ ตามความจำเป็นของแต่ละครัวเรือน ทำให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกนึกคิดในลักษณะที่ดีต่อการให้ความช่วยเหลือดังกล่าว

อย่างไรก็ตามจะเห็นว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อสถานที่ปิดประกาศการให้ความช่วยเหลือน้อยที่สุดได้แก่ ที่ทำการกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน สำนักงานเกษตรอำเภอ ที่ว่าการอำเภอ และองค์การบริหารส่วนตำบล และเกษตรกรมีความพึงพอใจน้อยที่สุดต่อสถานที่จ่าย กษ 04 ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน สำนักงานเกษตรอำเภอ และองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้เนื่องจากในการปิดประกาศให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนสถานที่จ่าย กษ 04 เป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการ เกษตรกรไม่มีโอกาสได้เลือกสถานที่ดังกล่าวขึ้นอยู่กับคณะกรรมการพิจารณาให้ความช่วยเหลือว่าจะให้จ่าย กษ 04 ที่ไหน ส่งผลให้เกษตรกรแสดงความรู้สึก หรือเกิดความพอใจในระดับน้อย

2.5 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย
พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาระดับปัญหา อุปสรรคเป็นรายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อยได้แก่ อัตราการช่วยเหลือเป็นเงินสดไม่เหมาะสม การสำรวจความเสียหายโดยเจ้าหน้าที่ที่มีความล่าช้า การได้รับแจ้งเตือนการเกิดอุทกภัย เกษตรกรขาดความรู้ในการผลิตพืชเสี่ยงภัย เนื่องจากเกษตรกรคิดว่าการช่วยเหลือเป็นเงินสดตามอัตราการช่วยเหลือ เช่น ข้าว พืชผัก พืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น นั้นเกษตรกรส่วนใหญ่เสียต้นทุนในการผลิตโดยเฉลี่ยค่อนข้างสูง เนื่องจากปัจจัยการผลิตแต่ละชนิดค่อนข้างราคาสูง ภาครัฐให้การช่วยเหลือยังไม่ครอบคลุมต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของเกษตรกร อีกทั้งในการสำรวจความเสียหายนั้นต้องใช้เจ้าหน้าที่ค่อนข้างหลายคนในการสำรวจ ซึ่งต้องสำรวจพื้นที่เสียหายทั้งหมดบ้านหรือชุมชน แล้วจึงทำการพิจารณาให้ความช่วยเหลือส่งผลให้การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ค่อนข้างล่าช้า

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย ควรนำผลการวิจัยโดยเฉพาะในส่วนความพึงพอใจเกี่ยวกับเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือ การบริหารจัดการของเจ้าหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ดังกล่าวไปประยุกต์หรือปรับใช้เกี่ยวกับการเกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ เนื่องจากข้อคิดเห็นที่ได้รับหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เป็น ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ได้รับความเสียหายจริงในระดับพื้นที่

3.1.2 ในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรเป็นเงินสด รัฐควรชี้แจงทำความเข้าใจกับเกษตรกรผู้ได้รับความเสียหายให้เข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอน และวิธีการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมี อัตราการช่วยเหลือไม่เท่ากันของพืชแต่ละชนิด เพื่อให้เกษตรกรมีความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์และวิธีการหรือขั้นตอนในการให้ความช่วยเหลืออย่างชัดเจน ส่งผลให้การปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่มีประสิทธิภาพต่อไป เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า เกษตรกรได้ระบุปัญหาเกี่ยวกับ อัตราการช่วยเหลือเป็นเงินสดยังไม่เหมาะสม และการสำรวจความเสียหายโดยเจ้าหน้าที่ยังมีความล่าช้า

3.1.3 ในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย ผู้รับผิดชอบควรรับฟังความคิดเห็นจากเกษตรกรผู้ได้รับความเสียหาย ซึ่งเสี่ยงสะท้อนจากเกษตรกรในระดับพื้นที่หรือผู้ได้รับความเสียหายนั้น เป็นความต้องการที่แท้จริงจากเกษตรกร ผู้รับผิดชอบควรรับฟังและนำมาใช้พิจารณาในการเสนอให้ความช่วยเหลือให้เหมาะสมต่อไป เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า เจ้าหน้าที่ไม่ได้มีการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือ และขั้นตอนในการให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยให้ชัดเจน

3.1.4 รัฐควรเปิดโอกาสให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาเกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ ซึ่งจะเข้าใจปัญหาขั้นพื้นฐาน และความจำเป็นในขั้นพื้นฐานที่ถูกต้อง และจะได้ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า การพิจารณาเกณฑ์ให้ความช่วยเหลือเป็นการกำหนดจากระเบียบการให้ความช่วยเหลือ ไม่ได้พิจารณาจากสถานการณ์หรือความเสียหายที่เป็นจริง ส่งผลให้การให้ความช่วยเหลือเป็นเพียงการบรรเทาความเดือดร้อนเท่านั้น

3.1.5 รัฐควรเปิดโอกาสให้เกษตรกรได้ร่วมเป็นคณะกรรมการในการสำรวจความเสียหายเมื่อประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติต่าง ๆ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า การสำรวจความ

เสียหายเป็นการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งไม่มีเกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูล ความเสียหาย ส่งผลให้ข้อมูลที่ได้รับอาจคลาดเคลื่อนไม่เป็นจริง ทำให้เกษตรกรได้รับความช่วยเหลือไม่ตรงตามความเป็นจริง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.2.1 ควรมีการศึกษาในรายละเอียดเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง ในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร โดยเฉพาะเกี่ยวกับเกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือ เพื่อนำผลที่ได้รับมาปรับปรุงหรือประยุกต์ใช้ในการพิจารณาเกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือ ขั้นตอน และ วิธีการปฏิบัติในการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งเจ้าหน้าที่ดังกล่าว คือผู้ที่ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ และใกล้ชิดกับเกษตรกรมากที่สุด

3.2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงกลุ่มตัวอย่างเพียงจังหวัดเดียวควรมีการศึกษาวิจัยใน จังหวัดอื่นที่ได้รับความเสียหาย เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาเปรียบเทียบกัน และปรับปรุง หรือพิจารณา เกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือต่อไป